

1. SAMMENDRAG

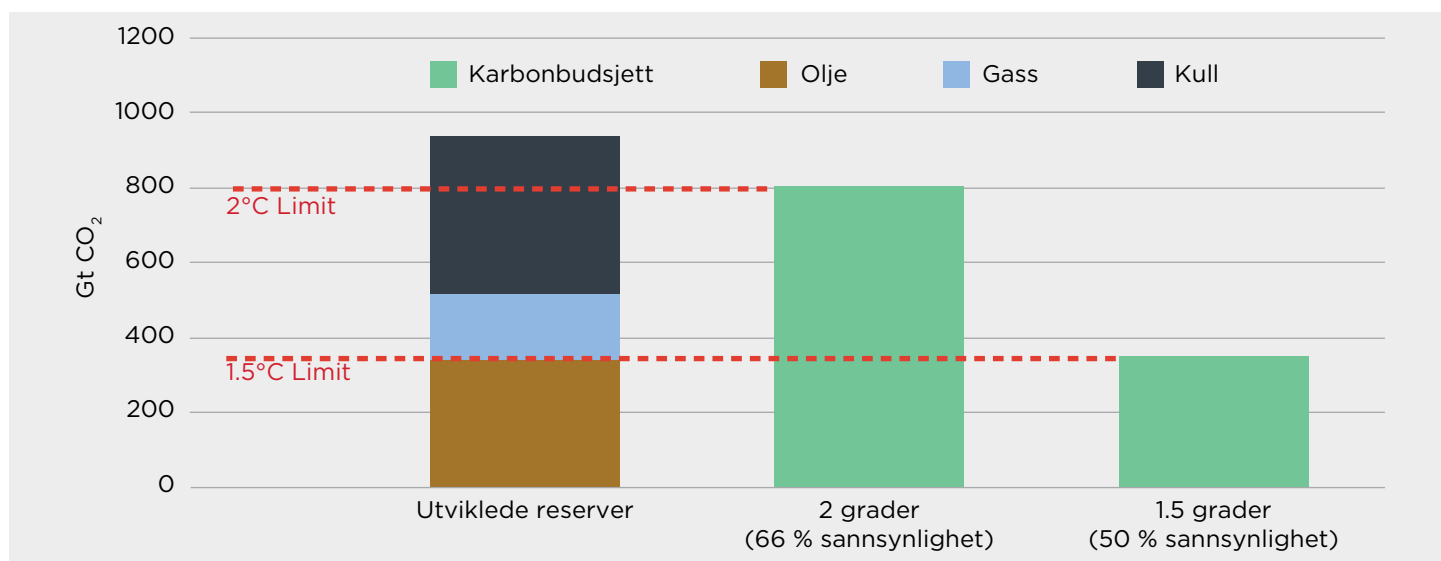
I desember 2015 ble stater verden over enige i Paris om å begrense klodens gjennomsnittlige temperaturstigning til godt under 2 grader, og bestrebe seg på å begrense den til 1,5 grader. Denne rapporten tar for seg hva disse klimabegrensningene innebærer for fossil energiproduksjon i Norge.

I vår rapport fra september 2016, *The Sky's Limit, Why the Paris Climate Goals Require a Managed Decline of Fossil Fuel Production* [Himmelens begrensninger: Hvorfor målene i Parisavtalen krever en kontrollert nedbygging av fossil energiproduksjon], foretok vi en analyse av hva et karbonbudsjett i henhold til Parisavtalen ville bety for fossil energiproduksjon på verdensbasis. Dette er noen av våre viktigste funn¹:

- De potensielle karbonutslippene fra olje, gass og kull i felt og gruver i drift verden over i dag, ville gi oss en oppvarming på mer enn 2 grader.
- Reservene fra olje- og gassfelt som er i drift i dag vil alene være nok, selv uten å regne med kull, til å gi kloden vår en oppvarming på mer enn 1,5 grader.
- Med den nedgangen i fossil energiproduksjon som er nødvendig over de neste tiårene for å imøtekomme klimamålene, kan man trappe opp produksjonen av ren energi i tilsvarende tempo og utvide det totale antallet arbeidsplasser innenfor energisektoren.

De potensielle karbonutslippene fra olje, gass og kull i felt og gruver i drift verden over i dag, ville gi oss en oppvarming på mer enn 2 grader.

Figur ES 1: Emissions Utslipp fra utviklede olje- gass og kullreserver, sammenlignet med karbonbudsjett



1. Greg Muttitt, *The Sky's Limit: Why the Paris Climate Goals Require A Managed Decline of Fossil Fuel Production*, Oil Change International, 22. september 2016, s. 31, <http://priceofoil.org/2016/09/22/the-skys-limit-report/>

Tatt i betraktning at utbygde reserver allerede overskrider karbonbudsjettene: Hvis Norge fortsetter å tillate leting etter og utbygging av nye felt, vil det både drive klimaendringene i verden til farlige nivåer og sette på spill milliarder av investerte dollar og tusener av jobber, samt fremtvinge et raskt skifte, til enorme økonomiske og sosiale kostnader.

Norge er et land som har vært en tydelig pådriver for klimatiltak i internasjonale fora og som har gjort politiske fremskritt innen spesifikke områder som elektrifisering av transport². Likevel ligger det en betydelig kognitiv dissonans i det at landet ikke tar tak i spørsmålet om effekten av egen olje- og gassutvinning, og i stedet legger til rette for ny produksjon som ikke er forenlig med globale karbonbudsjetter, og faktisk undergraver den globale innsatsen for å redusere utslipp. Dette er irrasjonell opptreden som er ukarakteristisk for Norge.

I og med Norges rolle som en betydelig eksportør av olje og gass (Europas største), forsømmer landet en viktig bit av det fullstendige bildet i sin klimainnsats på hjemmebane³. Uten en sammenfallende innsats for å begrense produksjon og forsyning av olje og gass tar Norge ikke sin rettmessige skjerv med hensyn til å hankses med den globale klimakrisen.

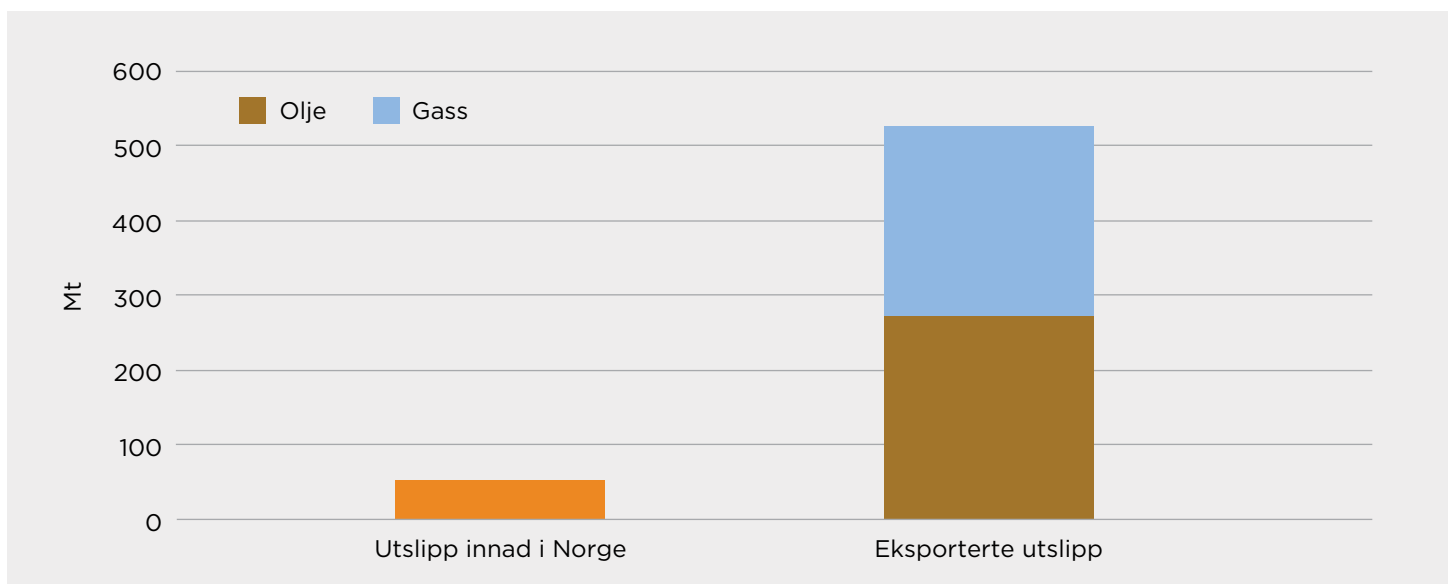
Hvis vi går inn på Norges spesifikke rolle innenfor et klimasikkert globalt karbonbudsjett, finner vi at:

- Gjennom sin eksport av olje og gass eksporterer Norge 10 ganger mer utslipp enn landet produserer på hjemmebane (figur ES 2).
- Norge er verdens syvende største eksportør av utslipp (figur ES 3).
- Norges foreslåtte og prosjekterte nye olje- og gassfelt ville føre til 150 % mer utslipp enn hva tilfellet er fra felt som er i drift i dag (figur ES 4).
- Norges utslippskurs med foreslåtte og prosjekterte nye olje- og gassfelt er ikke på linje med nivået av globale utslippskutt som skal til for å nå klimamålene fra Parisavtalen (figur ES 5).

Tatt i betraktning at utbygde reserver allerede overskrider karbonbudsjettene: Hvis Norge fortsetter å tillate leting etter og utbygging av nye felt, vil det både drive klimaendringene i verden til farlige nivåer og sette på spill milliarder av investerte dollar og tusener av jobber, samt fremtvinge et raskt skifte, til enorme økonomiske og sosiale kostnader.

Siden karbonbudsjetter ikke lar seg utvide, ligger Norge an til å legge beslag på en utilbørlig andel av de begrensede globale karbonbudsjettene, og dermed frata fattige land en mulighet til utvikling. Et slikt valg svekker norsk lederskap på klima og utvikling.

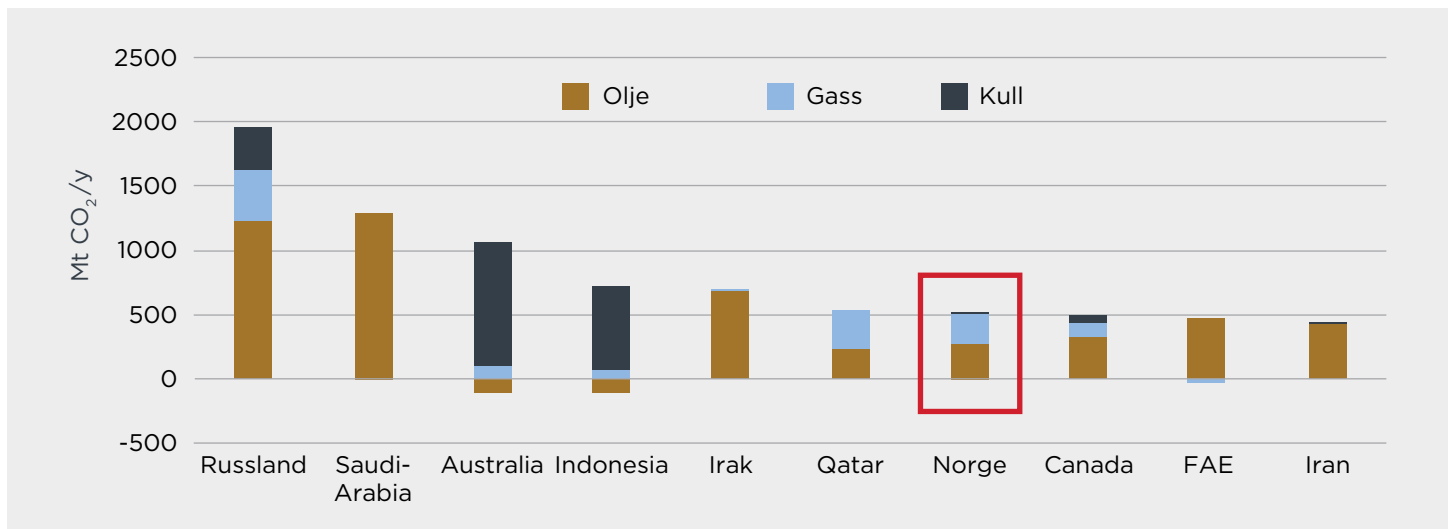
Figur ES 2: Norges utslipp, innenlands og eksport, 2016



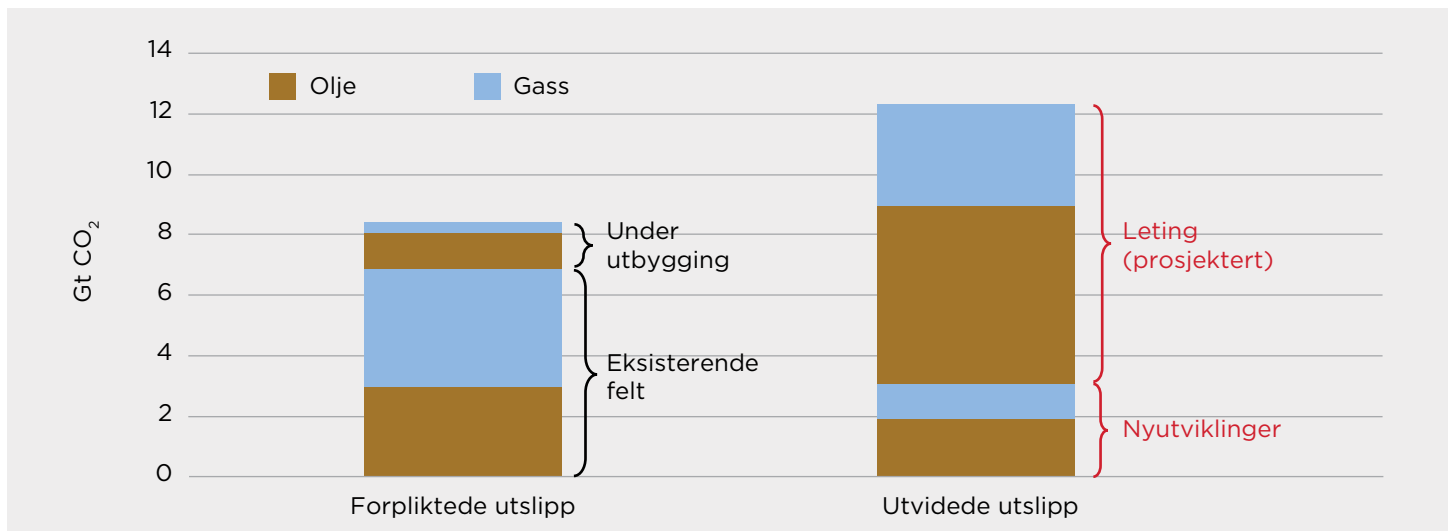
2. Climate Action Tracker, landside for Norge, besøkt juli 2017, <http://climateactiontracker.org/countries/developed/norway.html>

3. Europakommisjonen, Handel: land og regioner, besøkt juli 2017, <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/norway/>

Figur ES 3: Verdens største årlige eksportører av utslipp



Figur ES 4: Forpliktete utslipp fra Norges olje- og gassreserver og utslipp fra utvidede reserver

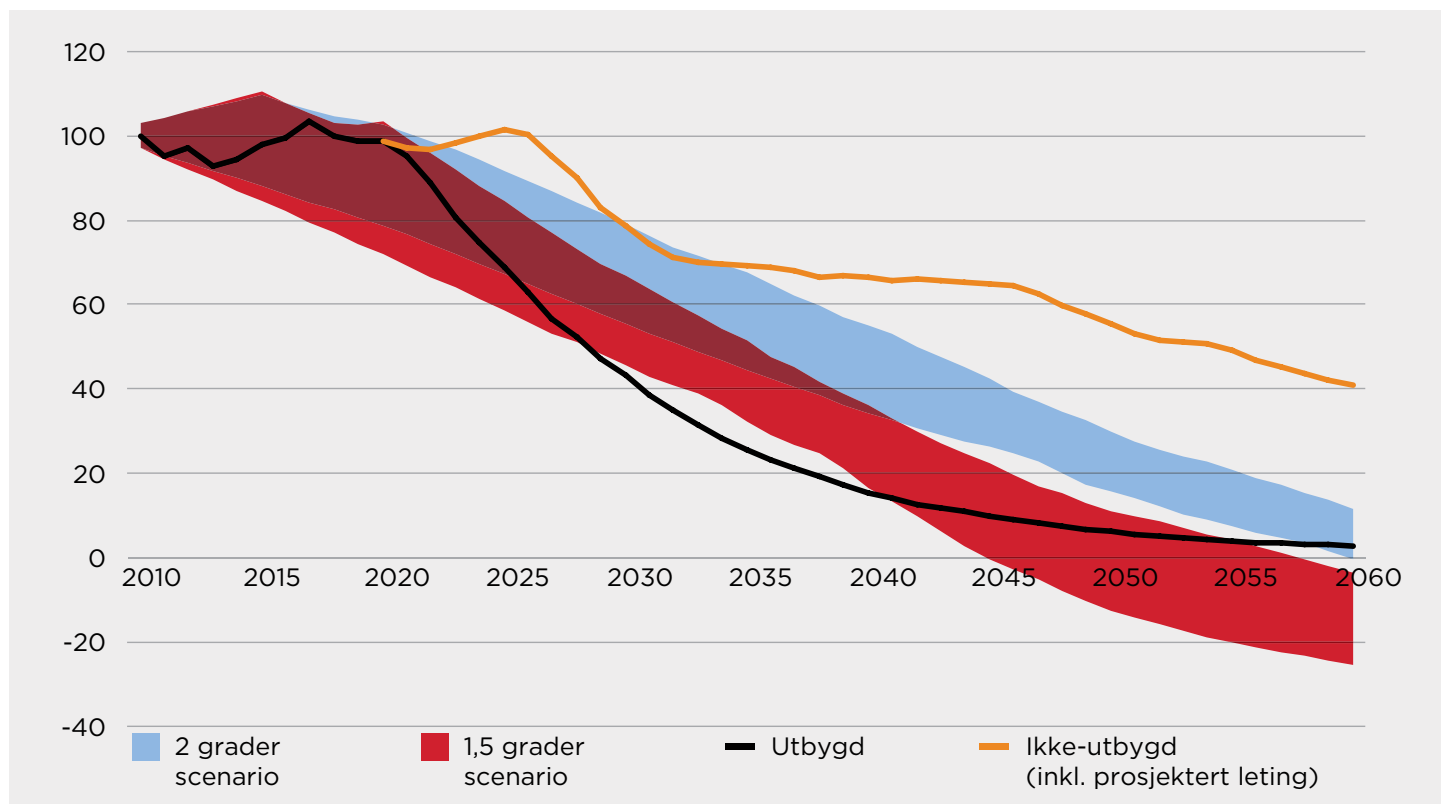


Alternativt har Norge en historisk mulighet til vise vei ved å bli den første produsenten av fossil energi som kunngjør sin intensjon om å gjennomføre en kontrollert nedbygging av produksjonen i henhold til klimabegrensningene. Så fort som mulig burde Norge:

- Fryse ytterligere leieavtaler eller tillatelser til nye olje- og gassutvinningsprosjekter eller til transportrelatert infrastruktur som ville anspore til videre leting.
- Gå offentlig ut og forplikte seg til å sette i gang en kontrollert nedbygging av industrien rundt fossil energi i henhold til Parismålene på 1,5 grader eller godt under 2 grader.
- Redefinere globalt klimalederskap ved å sette global presedens for en kontrollert nedbygging av eksisterende produksjon innenfor trygge klimagrenser og samtidig sikre en god overgang for berørte arbeidere og grupper.

Norge har lenge visst at klokskap, kunnskap og forutseenhet er viktige komponenter med tanke på oljeindustrien. Etter at oljen først ble oppdaget offshore i 1969, gjorde norske myndigheter en felles innsats for å bygge en fremgangsrik industri som var til gagn for landet og dets innbyggere. De grunnla Statoil som et statlig oljeselskap, la til rette for utviklingen av en norsk distribusjonsskjede og investerte i innovasjon gjennom forskning og utvikling. På samme tid bremsset de tempoet på oljeutviklingen og sikret at myndighetene

Figur ES 5: grad av endring (grunnår 2010 = 100) av globale utslipp innenfor et spekter på 1,5- eller 2-gradsscenarier, sammenlignet med utslipp fra norske utbygde eller ikke-utbygde olje- og gassfelt.



Når alt kommer til alt, er et av de mest virkningsfulle tiltakene i klimapolitikken også det enkleste: slutt å bore etter mer fossile brensler.

satt på nok ekspertise og kapasitet til å føre oppsyn med industrien, og grunnla et fond hvor inntektene skulle investeres til fordel for fremtidige generasjoner.

Mens de fleste oljeproduserende land lot seg beruse av oljeinntektenes kortsiktige gevinster, og kuttet skatter eller økte statens pengebruk dramatisk⁴, fokuserte Norge i stedet på landets langsiktige velstand⁵. Som et resultat av dette har Norge bygget en industri og en økonomi, inkludert verdens største statlige investeringsfond på 960 milliarder USD⁶, som har blitt gjenstand for misunnelse fra hele olje verden. I dag trenger vi lignende klarsyn, innsikt og forutseenhet med tanke på nedtrapping av industrien. Verden trenger at Norge viser vei for en kontrollert nedbygging av olje- og gassindustrien i henhold til klimaets begrensninger.

Når alt kommer til alt, er et av de mest virkningsfulle tiltakene i klimapolitikken også det enkleste: slutt å bore etter mer fossile brensler.

4. Inkluderer Storbritannia sin andel av Nordsjøen

5. Se Terry Lynn Karl, "The Paradox of Plenty - Oil Booms and Petro States", University of California Press, 1997, pp.213-221

6. Gwladys Fouche, Faktaboks: Norway's \$960 billion sovereign wealth fund, Reuters, 2. Juni 2017, <http://www.reuters.com/article/us-norway-swf-ceo-factbox-idUSKBN18T283>